

електростанцій. Ділова гра, на мій погляд, крім освітнього, має дуже важливе виховне значення: студенти вчать думати, повідомляти свою точку зору і вирішувати екологічну ситуацію. Вони самостійно вибирають лінію захисту, підбирають аргументи. Практика читання лекцій показала, що обов'язковий мінімум змісту матеріалу необхідно урізноманітнювати яскравими прикладами. Краще спілкуватись з аудиторією не за допомогою монологу, а через діалог, оскільки при цьому подана інформація не здається складною, чи малоціквою. Часто тоді студенти самі наводять життєві приклади з екологічним напрямком вирішення проблем (наприклад: як в їх сім'ї вирішуються проблеми з економією електроенергії, сировини, води)

Таким чином у процесі педагогічних досліджень я дійшла висновку:

1. Високий рівень екологічної культури студентів ми можемо досягти на основі безперервної екологічної підготовки (сім'я – школа – вищий навчальний заклад).

2. На міждисциплінарній основі, коли всі екологічні знання згруповані в систему знань, яка б мала на меті формувати екологічно грамотних спеціалістів.

3. Комплексний підхід для реалізації підвищення рівня екологічної культури студентів.

Література

1. Білявський І.О., Фурдуй І.С. Основи екології – 2-е вид. – К. Либідь, 2005 – 408с.
2. Крисаченко В.С., Екологічна культура. К., 1996 – 149 с.
3. Печчеї А.И., Человеческие качества – М. 2006. с. – 203 с.
4. Феймерс М.Ф., Надежды на выживание человечества: Концептуальная экология М., 1997 – 293 с.

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ НА СТОРІНКАХ «РІДНОЇ ШКОЛИ».

Оржаховська А.Г. (м. Херсон, Україна)

Сучасна людина нерозривно пов'язана з природним оточуючим середовищем. Взаємодія людини і природи на сучасному етапі розвитку суспільства переросла у глобальну екологічну проблему. З кожним роком інтенсивність негативного впливу людства на природу перевищувала її можливості до самовідтворення і екологічні проблеми постали перед ним з великою гостротою.

Звернення до найкращих надбань української педагогічної думки минулого, досвід екологічного виховання науковців дозволить нам вирішити проблеми, які вимагають науково-теоретичного та практичного вирішення у наш час.

Нашою метою є аналіз проблем представлення екологічного виховання в освітніх закладах у 90-ті роки минулого століття на сторінках основних педагогічних видань. Детально нами були проаналізовані педагогічні публікації журналу «Радянська школа» («Рідна школа») за 90-ті роки ХХ ст. Це видання мало значний наклад і попит як серед науковців так і серед освітян-практиків. Статті в цих збірках відображали стан розвитку екологічного виховання та впровадження його в освітній процес. Автори публікацій детально описували теоретичні та методологічні питання, пропонували заходи щодо подальшого розвитку та поліпшення екологічної ситуації в країні.

Суспільство ставило перед школою великі вимоги для пошуку ефективних шляхів для зв'язку навчання і життя, з досягненням науки і техніки. Прагнули створити учнівські колективи для того щоб у більшій мірі реалізовувати різносторонні інтереси школярів. Одним із способів реалізації даного завдання вважали туристсько-краєзнавчу роботу. До неї залучали дітей для пошукової, дослідницької та краєзнавчої роботи. Школярів привчали до потреби у здоро-

вому і активному відпочинку, формування розумного і дбайливого ставлення до навколишнього середовища[2].

В 90-ті роки педагогічні колективи загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів у своїй діяльності прагнули «зберегати, зміцнювати і розкривати кращі традиції, знаходити нові нетрадиційні форми еколого-природоохоронної навчально-виховної роботи»[1]. Незважаючи на проблеми з фінансування освітньої галузі активно створювались групи «зелених» і «блакитних» патрулів, які щорічно прагнули очистити, зберегти, відновити природні угруповання. З метою залучення школярів до природоохоронних заходів проводили семінари та виїзди[4].

Також організували лекторії юних любителів природи, створювали екологічні наукові товариства. Основною метою їх було поєднання екологічного виховання з патріотичним та народознавчим. Найкращих юних екологів запрошували стати членами «Грінпіс України»[1].

На базах шкіл створювались міжшкільні природничі музеї. Серед школярів активно розвивався рух по відновленню малих річок і влаштовувалися конкурси: «Малим річкам – велику воду», «Джерело», «Чиста хвиля», загальнонаціональні акції з метою оздоровлення природного навколишнього середовища – «Жива вода», «Птаха року». Членами екологічних груп здійснювались еколого-натуралістичні походи з метою вивчення ролі живих істот в екосистемах («Мурашка», «Джміль», «Махаон»), експедиції, польові практики, створювали наметові екологічні табори на базах заповідників.

Одним із напрямів екологічного виховання також були «екологічні стежки», які використовувалися з метою екологічної освіти та екологічної просвіти [5]. Саме такою ж метою керувались на той час екологічні студії, театри та екологічні агітбригади. У 90-ті роки активно проводились Всеукраїнські дитячі екологічні конгреси, Всеукраїнські збори екологічних груп здійснювались еколого-практичні конференції учнівської та студентської молоді, Міжнародні екологічні симпозиуми.

Особливу увагу приділяли екологічній грамотності дорослих. Екологічне виховання та екологічна освіта, були впроваджені на вивчення природничих дисциплін у вищих навчальних закладах. На основі цього поставало питання про екологічне навчання всіх верств населення. Для цього планувалося збільшення літератури, методичних порад та залучення науковців для роз'яснення питань екології та збереження природних об'єктів[3].

Таким чином, об'єктивна потреба "занурення" в історію вітчизняної освіти зумовлена особливим значенням екологічного виховання у формуванні підрастаючого покоління. Привертає увагу той факт, що майже відсутні спеціальні дослідження проблеми екологічного виховання в 90-х роках ХХ століття і потребують подальшого вивчення.

Література

1. Вербицький В. Еколого-натуралістична освіта: досвід шляхи розвитку / В. Вербицький // Рід.шк. – 2000. – №12. – С. 44-46.
2. Гальчинський А.І. Пізнаємо рідний край / А.І. Гальчинський // Рад. шк. – 1990. – №7. – С. 68-70.
3. Манорик Л.П. Екологічному вихованню – струнку систему / Л.П. Манорик // Рад. шк. – 1990. – №8. - С.83-85.
4. Рева Ю. Розвиток особистості дитини через екологічний фактор / Ю.Рева // Рід.шк. – 1999. – №12. – С. 44-46.
5. Ряшко В.М. Навчально-екологічна стежина у школі / В.М. Ряшко // Рад. шк. – 1990. – №9. – С. 58-59.